

Zápis z jednání VZRI

Den: 17. 10. 2023
Čas: 9:30-12:30
Místo: Rytířská 539/31
Přítomni: dle prezenční listiny

Program jednání

1. Kontrola plnění úkolů z předchozích jednání Rady
2. Zpráva o nelegálních drogách v ČR 2023
3. Zpráva o problematickém užívání psychoaktivních léků v ČR 2023
4. Informace o současném stavu v oblasti národního systému ověřování kvality školské primární prevence rizikového chování
5. Revize mandátu EMCDDA (EUDA) a nominace členů Správní rady EUDA za ČR
6. Vyhodnocení pilotního programu distribuce naloxonu
7. Pro informaci
 - a) Informace o probíhajícím projektu *Časný záchyt hepatitidy C u osob užívajících drogy injekčně* realizovaném ÚZIS
 - b) Informace SMO ČR o *užívání návykových látek v sociálně vyloučené lokalitě sídliště Mojžíř*
8. Různé

Průběh jednání

Zástupci sekretariátu Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti (dále „sekretariát Rady“) přivítali účastníky a zahájili jednání zaměřené zejména na projednání materiálů před jednáním Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti (dále „Rada“), které se uskuteční dne 14. listopadu od 11:00 hod.

1. Informace o plnění úkolů z předchozího jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti

Úkoly z jednání Rady ze dne 27. června 2023 a z jednání Rady per rollam ze dne 28. srpna a 22. září jsou splněny nebo se plní.

Bez diskuse.

2. Zpráva o nelegálních drogách v ČR 2023

Mgr. Pavla Chomynová, vedoucí NMS, prezentovala výstupy ze Zprávy o nelegálních v ČR 2023. Zpráva shrnuje aktuální situaci a vývoj v oblasti legislativy a politiky, uvádí výsledky studií zaměřených na rozsah a vzorce užívání nelegálních drog, představuje informace o sociálních a zdravotních souvislostech užívání drog, shrnuje situaci a změny v oblasti prevence, léčby a snižování rizik, popisuje vývoj drogové kriminality a aktuální trendy na drogových trzích. Zpráva se poprvé věnuje také kratomu. Zpráva bude dne 26. října projednána na setkání Poradního výboru pro sběr dat o závislostech.

Následná diskuze se věnovala sběru dat ve spolupráci s Ústavem zdravotních informací a statistiky (dále „ÚZIS“). NMS neobdrželo od ÚZIS některá aktuální data, zejména k substituční léčbě a kratomu. Podle dostupných dat došlo ke snížení počtu klientů v substituční léčbě. Zástupce MZ reagoval a sdělil, že narůstá počet praktických lékařů, kteří předepisují substituční léčbu, a narůstá

těž počet dostupných přípravků, proto je pokles klientů v substituční léčbě překvapením. Z těchto důvodů přislíbil, že se pokusí zjistit situaci ohledně těchto dat.

Poté zástupce NPC informoval, že v oblasti sledování výdajů na politiku v oblasti závislostí nebudou v letošním roce k dispozici data od krajských ředitelství Policie ČR. Zároveň vyzval k diskusi a sjednocení sběru dat od resortů. Dále informoval, že se podařilo zpracovat metodiku na sekundární drogovou kriminalitu a sběr těchto dat je nyní v počáteční fázi.

3. Zpráva o problematice užívání psychoaktivních léků v ČR 2023

Mgr. Chomynová prezentovala výstupy ze Zprávy o užívání psychoaktivních léků v ČR 2023. Zpráva je aktuálně dokončována a bude poslána členům VZRI k případným připomínkám. Zpráva bude dne 26. října projednána na setkání Poradního výboru pro sběr dat o závislostech. Jednání Poradního výboru se bude účastnit i zástupce ÚZIS, s kterým je plánována diskuze ohledně podrobnějšího vykazování úmrtí na předávkování.

Bez diskuze.

4. Informace o současném stavu v oblasti národního systému ověřování kvality školské primární prevence rizikového chování

Zástupkyně MŠMT informovala o současném stavu v oblasti národního systému ověřování kvality školské primární prevence rizikového chování. Na MŠMT byla ustanovena pracovní skupina pro zpracování standardů odborné způsobilosti programů primární prevence rizikového chování v oblasti školství. První setkání pracovní skupiny je plánováno na čtvrtek 19. října. Prvotním cílem pracovní skupiny je revize standardů odborné způsobilosti programů primární prevence rizikového chování v oblasti školství, které jsou výchozím materiálem pro vlastní hodnocení kvality programů primární prevence. Předpokladem pro spuštění systému certifikací je r. 2025. Zástupkyně OSPRCH doplnila, že snahou je ušetřit finanční prostředky skrze proces, do kterého nebudou zapojeni certifikátoři. Součástí procesu by měla být interaktivní platforma IPREV. V rámci hl. m. Praha posuzuje kvalitu/odbornou způsobilost programů prevence na základě zakázky magistrátu Pražské centrum primární prevence a metodikové primární prevence, kteří posuzují jednotlivé programy.

Ředitelka OPK následně informovala o současném stavu systému certifikace odborné způsobilosti adiktologických služeb koordinovaném OPK ÚV ČR. Obnovení procesu certifikací ovlivnila neúspěšná realizace veřejné zakázky na novou certifikační agenturu v r. 2022 a rovněž v r. 2023, kdy se do zadávacího řízení nepřihlásil žádný účastník. Aktuálně byla vyhlášena nová veřejná zakázka na Certifikační agenturu. Oblast vzdělávání certifikátorů adiktologických služeb bude řešena odděleně. Vzhledem k časové prodlevě od pozastavení certifikačního procesu bude dne 29. listopadu 2023 pořádán v Hrzánském paláci seminář pro poskytovatele adiktologických služeb před spuštěním procesu certifikací. Obnovení systému certifikací je plánováno v r. 2024. Bude obnovena také činnost Certifikačního výboru, o čemž budou jeho členové informováni a rovněž požádáni o revizi členství. V případě neobnovení procesu certifikací do konce r. 2023 bude organizacím platnost certifikátů dále prodloužena.

Bez diskuze.

5. Revize mandátu EMCDDA (EUDA) a nominace členů Správní rady EUDA za ČR

Mgr. Horáčková informovala o revizi mandátu Evropského monitorovacího centra pro drogy a závislosti (EMCDDA) a nominaci členů Správní rady Agentury Evropské unie pro drogy (EUDA) za ČR. EMCDDA se dle revize nařízení Evropského parlamentu a Rady EU transformuje v EUDA. Nový mandát má za cíl umožnit předvídatější, rychlejší a efektivnější reakci na aktuální vývoj a trendy v oblasti užívání drog a jeho dopadů, tzv. foresight, a tím posílit roli EU v oblasti drogové

problematiky na mezinárodní úrovni. Jednání na pracovní i politické úrovni Rady EU probíhala během tří předsednictví Rady EU, tj. Francie, České republiky a Švédska. Nařízení vstoupí v platnost v červenci 2024. Očekává se větší objem sběru dat v oblasti bezpečnosti a prekurzorů drog. Posílena by měla být také role jednotlivých národních monitorovacích středisek. Zavádí se systém minimálních požadavků na tato střediska a každé středisko projde procesem hodnocení.

V rámci revize mandátu obdrželo OPK žádost o nominaci členů správní rady EUDA za ČR. Za člena správní rady EUDA za ČR je navržen národní koordinátor pro protidrogovou politiku, Mgr. Jindřich Vobořil. Mgr. Kateřina Horáčková je navržena jako alternát za ČR. Oba navržení zástupci vykonávají tyto role ve správní radě EMCDDA i v současnosti.

Bez diskuze.

6. Vyhodnocení pilotního programu distribuce naloxonu

Mgr. Orlíková PhD. prezentovala vyhodnocení pilotního programu distribuce naloxonu. Pilotní projekt byl schválen Radou v r. 2020 a následně spuštěn v r. 2021. Projekt je koordinován ze strany NMS. Projekt byl v r. 2021 zahájen v 7 městech v celkem 16 programech, které byly vybrány s ohledem na poměrně vysoký výskyt lidí užívajících opioidy rizikově v lokalitách, ve kterých působí. V r. 2022 bylo do projektu zapojeno 26 programů ve 13 městech. V I. 2021–2022 bylo vydáno celkem 484 ks přípravku nosního spreje Nyxoid a podařilo se odvrátit celkem 65 případů možného předávkování opioidy. Úskalím projektu je omezená dostupnost přípravku a nutnost jeho objednání s dostatečným časovým předstihem.

V následné diskusi zástupce GŘC potvrdil slova o omezené dostupnosti přípravku a informoval o systému první pomoci při intoxikaci syntetickými opioidy. Složky celní správy disponují nosním sprejem s účinnou látkou naloxon a jsou při mimořádné události připraveni poskytnout součinnost složkám IZS. Na závěr diskuze zástupce NPC dodal, že sanitky záchranné služby disponují injekčním přípravkem s účinnou látkou naloxon.

7. Materiály předkládané pro informaci:

a) Informace o probíhajícím projektu *Časný záchyt hepatitidy C u osob užívajících drogy injekčně realizovaném ÚZIS*

Mgr. Orlíková PhD. informovala o probíhajícím projektu *Častý záchyt hepatitidy C u osob užívajících drogy injekčně realizovaném* ve spolupráci s ÚZIS. Předmětem projektu je příprava a otestování možnosti způsobů zavedení časného záchytu hepatitidy typu C u injekčních uživatelů drog a jejich zařazení do systému zdravotní péče. Toho bude dosaženo ve spolupráci s přibližně 25 nízkoprahovými programy a 20 klinickými centry.

b) Informace SMO ČR o užívání návykových látek v sociálně vyloučené lokalitě sídliště Mojžíř

Zástupce SMO ČR informoval o vysoké míře užívání návykových látek v sociálně vyloučených lokalitách, zejména v lokalitě sídliště Mojžíř v katastru obce Ústí nad Labem a s tím související riziko vyšší míry porušování zákona v oblasti nakládání s OPL. Následně proběhla diskuze o dané problematice. Výsledkem diskuze byl návrh, aby se zástupci Policie ČR zúčastnili příslušných jednání k tomuto tématu se zástupci samospráv. Informace bude diskutována rovněž na nadcházejícím jednání Rady.

8. Různé

- a) Proběhla diskuze ohledně pracovních skupin týkajících se přípravy zákona o psychomodulačních látkách, návrhu regulovaného trhu s konopím, dekriminizaci drogové

politiky v ČR a OPL v pomáhajícím kontextu. Zástupce NPC vyzval k zaslání závěrů z těchto pracovních skupin.

- b) Ředitelka OPK informovala o schválení aktivit Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2023–2025 a vyzvala k plnění jednotlivých aktivit. V příštím roce proběhne průběžné hodnocení těchto aktivit. Dále uvedla informace k dotačnímu řízení. Výše alokovaných prostředků pro r. 2024 činí 292,5 mil. Kč. V rozpočtu MPSV se očekává snížení dotací o 10-15 %. Zástupce APAS informoval o tristní finanční situaci v adiktologických službách.
- c) Zástupce MZe sdělil informace ohledně změn v oblasti tabáku a souvisejících nikotinových výrobků. Od 23. října 2023 budou zakázány všechny ovocné příchutě zahřívávaného tabáku. Od 1. ledna 2025 bude na krabičkách cigaret tel. číslo na Národní linku pro odvykání.
- d) Ředitelka OPK a zástupce MZ informovali o zpracování poslanecké novely zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, na základě podnětu Senátu ČR, v rámci které se zakazuje poskytování jakýchkoliv darů při nákupu tabákových a souvisejících nikotinových výrobků (praxí bylo při nákupu cigaret obdržet alkohol zdarma).
- e) Zástupce MZ požádal o svolání Pracovní skupiny Systému včasného varování před novými drogami (EWS). V návrhu jsou 3 nové látky k zařazení na seznam návykových látek. Mezi nimi je například tekutá extáze (GHB).
- f) Zástupce GŘC informoval o problému s výskytem alkoholu z černého trhu. Během akcí v gastronomických provozech v Praze a Brně bylo odhaleno značné množství nelegálního alkoholu. Problém je nutné řešit. Bude iniciováno setkání ohledně potírání černého trhu s alkoholem.
- g) Zástupce AK ČR informoval o snahách legislativně a gesčně uchopit pozici krajského a místního koordinátora pro protidrogovou politiku.

V 13:15 bylo jednání ukončeno.

Zapsal: Mgr. Daniel Frič v. r.

Dne: 19. 10. 2023